

Xantaia katea

Epaile agurgarria:

Euskal Herritik kanpo nagoen arren, jakin ahal izan dut Jokin Gogorzaren heriotza argitzeko epaiketa abiatu dela, eta zu izango zarela auzia ebazteko arduraduna. Hori dela eta, gutun honen bidez zuregana jotzea erabaki dut, zinez uste dudalako egia guztia ezagutu behar dela.

Azaltzeko beharra ez duten arrazoiengatik ez nago nire identitatea aitortzeko moduan, baina seguru aski nahikoa izango zaizu gutun honen kontatzen direnen berri izatea. Ez naiz ni legetan aditua jakiteko aitortza anonimo bat nola eraman ahal izango den auzi batera, baina ziur nago horretarako bidea aurkitzen asmatuko duzula. Aitortzaren zati bat, bederen.

Jakizu Jokinen heriotza ez zela istripu edo suizidio baten ondorioa izan. Hil egin zuten. Horretan ez daukat inolako zalantzarik. Gutun honetan bertan kontatuko dizut zergatik egin zuten hori, baina, aurretik, jakinarazi behar dizkizut ere Jokini buruzko zenbait gauza. Gizon zintzoa zen, edo, bere garaian bederen, zintzoa izan zen. Tamalez, arazoetan murgildu zen. Bera baino askoz handiagoak ziren kontuetan sartu zuen bere burua, eta horrek ondorioak izan zituen. Zorigaiztoko ondorioak. Eta hori guztia, gainera, deabruak kargatutako pendrive bat kudeatzeagatik.

Egia esanda, pozaren pozez zegoen lanpostu berri bat lortu zuenean. Esan zidanez, gogaituta zegoen ordura arte izanak zituen lan gehienekin. “Azkenean, lortu dut enpresa bat nire balioaz konturatzea”, xuxurlatu zidan lanean emandako lehen egunaren ondoren garagardo pare baten aurrean geundela. Ahopeka aitortu zidan hori, agian halakoak esateagatik lotsatuta sentitzen zelako edo. Inportazioan eta esportazioan aritzen zen enpresa horretan haren profileko jendea oso ondo aintzat hartzen zutela esan zidan. Zibersegurtasun arduradun gisa hartu zuten. Pozik ikusten zitzaion, bai.

Jokinek ezin zuen imajinatu gainera zetorkiona. Hasierako egunetan den-dena normal zihoan enpresan, baina, aste pare batera edo, gauza arraroak sumatzen hasi zen. Kontatu zidanez, konturatu zen konpainiako nagusiak zenbaitetan bisita berezi batzuk bazirela. Gehienetan, gizon burusoil bat zen bisitaldi horien protagonista. Beti bi morroirekin azaltzen zen. Ez zitzaien ikusten gogo larregirik disimulatzeko bizkartzainak zirela, eta, Jokinek esan zidanez, itxuren arabera ez ziren gauez leku bakarti batean aurkitzea nahiko zenituzkeen pertsona horietakoak.

Jai horretara gonbidatu zuten egunean, ordea, dena hasi zen aldatzen Jokinentzat.

Juan Luis Zulueta zuzendariaren etxean izan zen ospakizuna. A zer etxe puska! Ondotxo dakit nik, egun horretan berarekin joan nintzelako. Esana zioten joateko norbaitekin; eta bikoterik ez zuela argudiatu zuenean, erantzun zioten berdin zela, baina norbaitekin lagunduta joateko. Eta horrela aurkeztu ginen Jokin eta biok Zuluetaaren etxean, jai horretan zer topatuko genuen oso ondo jakin gabe. Berehalakoan konturatu ginen lekuz kanpo geundela, baina lorategi horretan xanpaina eta Errioxako ardo garestia edaten hasi

eta gutxira, lotsa guztiak desegin zitzaizkigun. Jai horretan egon zen ere burusoila. Zuluetak berak aurkeztu zigun. Orduan jakin ahal izan genuen mexikarra zela, eta Felipe Andrade zuela izena. Inbertsorea zela esan zigun, eta negozio esparru askotan aritzen zela. Zulueta enpresa paregabea zela ere ulertu nion, jai horretako soinuen anabasen artean benetan zaila zelako solasaldiak bereiztea.

Gau horretan Andradek Jokini esan zion haren moduko norbaiten beharra zuela, eta ea ez zitzaion inporta berarekin biltzea. Lan bat eskaini behar omen zion. Jokinek ezer esan aurretik, mexikarrak aurreratu zion dagoeneko hitz egin zuela Zuluetaekin, eta bera ere ados zegoela. Ez omen zuen zertan kezkatu beharrik.

Ez dakit bilera horretan zehazki zertaz hitz egin zuten, baina Jokinekin egon nintzen hurrengo aldian oso urduri ikusi nuen. Nabaritzen zen zerbait handian zebilela. Aurreratu zidan gauza bakarra izan zen oso proiektu interesgarrian sartuta zegoela, eta Andradere enpresa taldean zibersegurtasunaren egoera probatzen ari zela. Nik ohartarazi nion Andrade horri ez niola kutsu onik hartzen, baina berak segituan uxatu zituen nire argudioak. Enpresa-buru eredugarria zela erantzun zidan. Ez zitzaion oso konbentzita ikusten hori esatean, eta esango nuke urduri jarri zela erantzun zidanean. Burua mugitu zuen, ezezkoan. Konfort eremutik atera beharra zegoela erantzun zidan.

Eta egiatan atera zen, bai, konfort eremutik.

Ia bi astez ez nuen ikusi. Harik eta astelehen batean, gaueko hamarrak inguruan, nire etxeko txirrina jo zuen arte. Guztiz arraroa egin zitzaidan, Jokin gutxitan agertzen zelako nire etxean, eta aurreneko aldia zen, gainera, abisua eman gabe egiten zuena.

Berehalakoan konturatu nintzen zerbait gaizki zihoala, bera hala moduz lasaitasuna mantentzen saiatzen zen arren. Baina urduritasuna guztiz gailentzen zitzaion, hondartzan hartutako harea eskukada bat atzamarren artean nahitaez aise askatzen den modu berdinean. Pendrive bat gordetzeko faborea eskatu zidan. Handik egun batzuetara berriro jasoko zuela. Hori esan eta desagertu zen.

Ez nuen haren berri gehiagorik izan bi egun pasa arte, egunkari digital batean lagun baten heriotza ikertzen ari zirela irakurri nuen arte. Bilboko San Anton zubitik amildu eta itsasadarrean itota hil zen gazte horren heriotza ikertzen ari zen Ertzaintza, eta suizidioaren hipotesiarekin lanean ari omen ziren. Jokin gizajoa.

Bai zera! Ez zuen bere buruaz beste egin.

Gau horretan bertan, artean Jokin bizirik zegoela, pendrivea jaso eta minutu gutxira, barruan zegoena arakatzeari ekin nion. Tentuz egin nuen, noski. Ez naiz hain tentela. Etxeko wifi saretik deskonektatu nuen ordenagailu eramangarria, USB portuan sartu baino lehen. Halakoetan, beti oroitzen naiz Bizkaiko talde punk baten abestiaren leloaz. “Ez naiz fidatzen kuadrillaren erdiaz, eta bi baino ez gaude kuadrillan”. Jokin nire laguna zen, bai. Baina norberak bere interesak eta ardurak ditu.

Ez gakorik ez beste ezer: pendrive arrunta zen, eta berehala agertu zen ikonoa ordenagailuaren fitxategi arakatzaillean. PDFz josita zegoen.

Hasiera batean ez nuen oso ondo ulertu zertaz ziren agiri horiek guztiak. Karpitetan banatuta zeuden. Izen gehienak ezezagunak egiten zitzaizkidan, baina argi zegoen karpeta horietako askok hainbat enpresari egiten zietela erreferentzia. Barruan, agiri batzuk ingelesez idatzita zeuden, baina gehienak gaztelerazkoak ziren. Lehen begirada batean, fakturak eta kontratuak ziren. Beste karpeta batzuk izen-abizenekin izendatuta zeuden.

Eta une horretan ni ere urduritzen hasia nintzen. Ez nuen birritan pentsatu: ordenagailua eta pendrivea bandolera batean sartu nituen, eta etxetik atera nintzen. Badaezpada, pasaportea eta etxeko kaxoi baten gordeta nuen eskudirua hartu nuen. Kalera jaitsi eta hainbat metro oinez egin ostean, taxi bat hartu nuen. Santurtzira joateko eskatu nion taxilariari, eta etxetik kanpoko lehen gaua herri horretako ostatu batean eman nuen. Handik Oviedora joan nintzen hurrengo goizean, busean, eta, azkenik, Asturiaseko herri txiki batera.

Gurasoek herri horretan duten etxean aztertu ahal izan nuen egoera lasaitasun gehiagorekin. Momentuz ez nuen Jokinen berririk, eta gero eta argiago nuen pendrive horretan zegoen informazioa urrearen parekoa izan zitekeela.

Biharamunean izan nuen Jokinen heriotzaren berri. Hasierako ezustekoa gaindituta, berriro esku artean nuen arazoan jarri nuen arreta. Izugarritzko pena eman zidan nire lagunaren heriotzaren berri izateak, eta argi izan nuen pendrive horren edukiagatik hil egin zutela. Horrek indarra eman zidan. Arazotzat nuena aukera bihurtzeko moduan zegoela pentsatzen hasi nintzen. Ausardia eta odol hotz pixka bat baino ez ziren behar.

Ausardia asko.

Jolas horretan aritzeko, egin behar nuen lehen gauza Jokinen hiltzaileekin kontaktuan jartzea zen. Hortaz, Andraderi hots egin nion. Ez zen zaila izan haren enpresaren telefonoa eskuratzea, baina denbora gehiago eman behar izan nuen berarekin zuzenean hitz egin ahal izateko.

Telefonoaren beste aldean haren ahotsa entzutean izan nuen lehen joera putakume deitzearena izan zen. Gogoari eutsi nion.

Horren ordeztu, tratatu bat proposatu nion.

—Jokinek zuretzat bildu duen informazioa nik daukat —azaldu nion, ahalik eta modurik hotzenean—. Hortaz, alferrik akabatu duzue.

Ez nuen erantzunik jaso telefonoaren linearen beste aldean. Jarraitzeko gonbidapen bat bezala hartu nuen isiltasun hori.

—Badakit bera ahalegindu zela zuri ziria sartzen —hordagoa luzatu nion, gezur galanta esanez. Antza, gero egiaztatu ahal izan nuenez, bete-betea asmatu nuen—. Hainbat enpresaren gaineko informazio konprometitua lortu eta, zuri eman beharrean,

bererentzat gorde nahi izan zuen. Baina ni ez naiz bera bezain txotxoloa. Ez daukat azpiegitura nahikoa enpresa horiei guztiei xantaia egiteko.

“Baina bai behin xantaia bakar bat egiteko”, pentsatu nuen, nire barrerako.

Berehala ulertu zuen seriotan ari nintzela, eta oraingoan bera zela xantaia jasotzen ari zena. Ondorioztatuz nuen negozioa ondo ezagutzen zuela, berehala konturatu baitzen nirekin negoziatzea komeni zitzaiola.

—Ez dakit nor zaren ezta nitaz zer nahi duzun —erantzun zidan—. Baina ez daukat arazorik zurekin hitz egiteko, zuk hori nahiz izanez gero.

Nik finkatu nuen hitzordua, noski. Galtzeko aukera gehien nituen, eta jakin banekien asko arriskatzeko ari nintzela. Horregatik, handik bi egunera geratu nintzen Andraderekin, Barakaldon Suediako altzariak saltzen dituen merkataritza guneko bategi batean.

Adostutako orduan azaldu zen mexikarra, ohi bezala, haren bi zaintzaileak alboan zituela. Ikusi nindutenean, eserita nengoen kafetegiko mahaira hurbildu ziren.

—Sinetsi ala ez, aurreneko aldia da hona etortzen naizena —esan zidan Andradek, nire aurrean eseri eta haren bi zaintzaileak alboko mahai batean kokatzen ziren bitartean.

Ziur nengoen horietako batek hil zuela Jokin. Ala agian biek egin zuten, elkarlanean. Modu berean, ziur nengoen ni ere hiltzen saiatuko zirela. Ez nien bidea erraztu nahi.

—Altzari merkeak saltzen dituzte. Merkeegiak, seguru aski —erantzun nion, bihotza bularretik atera behar zitzaidala—. Hemengo politikariren batek komisio galantak eramango zituen agian merkataritza guneko bategi hau jartzeko baimenak errazteagatik.

—Grabatzeko ari zara? —galdetu zidan.

—Ez naiz hain tentela —erantzun nion. Erantzunak ez zuen zentzu askorik, baina egoerari eusteko modukoa iruditu zitzaidan. Andradek ez zuen fitsik esan. Segundo batzuetako isilune baten ostean, azkenean mexikarrak hitza hartu zuen, hatzekin kokospeko bizar zuria laztantzen zuten bitartean.

—Zure lagun hori izugarri trebea zen ordenagailuekin. Benetan pena bat izan zen istripu hori gertatu izana. Ziur naiz diru asko irabazi genezakeela biok haren trebeziari eta nire kontaktu sareari esker.

Eskumuturrean zuen erlojuari begirada azkarra bota zion gero. Azkarregia. Argi izan nuen nahita egindako imintzioa zela, gorputzaren lengoia ondo ezagutzen duen pertsona batena. Sinestarazi nahi zidan solasaldi horrek ez zuela aparteko garrantzirik harentzat. Horregatik argi izan nuen bilera horrek benetan axola ziola. Hortaz, bide onetik ari nintzen.

—Ea, Andrade jauna; arren, ez ibili luzamenduetan eta goazen gurera —erantzun nion, mahai gainera Jokinek emandako pendrivea jartzen nuen bitartean—. Hemen dago

informazioa. Ondo gordetako kopia bat baino gehiago daukat, noski, eta bada jende gehiago kopiak dituen niri zerbait gertatuz gero. Kopia horietan ere jasota dago pendrivearen barruan dagoen agiri berdina. Zu eta nire arteko elkarlana jasotzen duena, hain zuzen. Ez dut uste gustatuko litzaizukeenik informazio hori lau haizetara zabaltzea.

Lehenengo aldiz urduritasun kutsu bat atzeman nion mexikarrari.

—Nik dakidala, ez dugu elkarlanik —erantzun zidan, haren bizkartzainei begira azkar bat bota zien.

—Zuk dakizula; ondo adierazi duzu, bai —bizkartzainak zertan ote ziren so egiteko tentazioari eutsi nion. Begiak Andraderenetan iltzatu nituen—. Nik ez dut akordio hori berariaz bilatu, eta seguruenik ezta zuk ere ez. Baina baldintzek egoera honetara eraman gaituzte biok.

Andradek ez zuen deus esan. Azkenak esateko garaia iritsi zela iruditu zitzaidan. Patuaren jokoan soberan arriskatua nuelako sentiazioa nuen.

—Hor barruan dago nire kontaktua —aurreratu nion—. Eta gure hitzarmenaren jarraibide guztiak.

Hau esan eta segituan aulkitik altxatu nintzen. Betertzetik begiratzean, iruditu zitzaidan haren gorilei geldi geratzeko imintzioa egin ziela, baina ez nago ziur benetan hala izan ote zen hala nire imajinazioa izan zen. Altzari dendaren korridore amaigabeetan barrena sartu nintzen, jende eta salgaien artean. Une batera iritsita, atzera begiratu nuen. Ez zirudien inor nuenik niri segika. Badaezpada ere, neurriak hartu nituen, eta ahalegindu nintzen ustezko jarraitzaileetatik ahalik eta gehien aldentzen. Grälviken sofa bati begira geratu nintzen, hori erostekotan banengo bezala. Hor ibili nintzen hainbat minutuz. Jarraian, dena ondo zihoala ondorioztatu nuen; ordain-kutxen lerrora hurbildu eta Knalla aterki bat erosi nuen.

Disimulatzeko modu bat baino ez zen; halere, pentsatu nuen, nindoan lekuan beharko nuela seguruenera. Urakanen garaian gertu zegoen.

Handik gerokoetan, nahiago nuke gehiegi ez sakontzea. Izan ere, urrezko erbestean eman ditudan hilabete hauetan gertatutakoek ezer gutxi lagundu ahal dute Jokinen heriotza argitzen. Baina bai Andradek zein nik, biok ala biok akordioa bete dugu. Berak hilabetean behin bitcoin kopuru garrantzitsu bat bidali dit, nire isiltasunaren ordainketa gisa. Ni, trukean, isil-isilik mantendu naiz. Berak informazio horrekin negozioak egin ditu. Xantaia asko, seguruenera.

Baina gauzak aldatzen hasi dira. Prentsaren bitartez jakin ahal izan dut Ertzaintzak Jokinen kasua berriro ireki duela, eta epaia abiatu dela, zu horren epaile izanda. Hortaz, ezin naiz isilean geratu: Jokinek haren aldeko justizia behar du eta Andradek kartzela baino ez du merezi. Andrade espetxeratzeak nire eguneroko sustengu xumea den aparteko soldata hori bertan behera geratuko litzatekeela ondotxo dakidan arren.

Epaille jauna, ez hartu hau zerbait pertsonal gisa: ez zaitut ezagutzen, eta seguru aski pertsona zintzoa izango zara. Dena dela, jendek guztiak iragan bat du atzean, eta, zenbait kasutan, iragan hori bueltatzen da. Tamalez, jakinarazi behar dizut Jokinek eskuratutako informazio horretan duela hamar bat urte Bizkaiko zenbait funtzionariok egindako negozio zikin ugari agertzen direla; tartean, Bilboko portuaren bitartez Iranera bidalitako material erradioaktiboaren kontrabandoan eskuratutako irabazi handiak. Legez kanpokoak, noski, eta, horren aurrean ezikusiaarena egiteagatik, urte asko itzalpean igarotzeko aukera askorekin.

Zinez sentitzen dut, baina biziraupen kontua da. Bizitza halakoa da. Inork ez du haren patua aukeratzen. Ez erabateko moduan, behintzat.

Andradek hiru mila dolarren parekoa bidaltzen dit hilabeteen behin, baina, dena ondo bidean, ez dut uste ordainketa horiek luzatuko direnik. Hortaz, prentsara jo beharko dut nire agiri hauekin guztiekin. Ordainketa bakarra izango da egingo didatena, baina, suposatzen dut, dezente handia izango dela. Ez nuke nahi, halere, trapu zikin horiek guztiak aireratu behar izatea. Nahiko nuke nire eguneroko bizimodu xeheari eustea: bitcoin kutxazainera joan eta bizitzeko moduko soldatatxoa eskuratzea; umiltasunez baina, modu berean, duintasunez. Erbesteratu xume batek hori baino ez luke behar.

Auziaren ikerketan argigarria egingo zaizulakoan, gutun honekin batera bitcoin helbide bat agertzen da. Gauzak bere onera bueltatzen badira, hona iritsi nintzen egunean egin nuen modu berdinean, xanpain botila bat erosi eta Jokin Gogortzaren arimaren alde topa egingo dut, ispiluaren aurrean, sikiera.

Baita zure bizitza pertsonal eta profesional arrakastatsuen alde ere.

Juanma Gallego